

OBSAH

I. ročník

1. Úvod	9
1.1 Předmět deskriptivní geometrie	9
1.1.1 Náplň předmětu deskriptivní geometrie, její vývoj; úloha a význam deskriptivní geometrie ve stavebnictví.	9
1.1.2 Pomůcky pro deskriptivní geometrii, správné použití, údržba.	13
1.1.3 Užívané značky a zkratky; řecká abeceda	22
1.1.4 Základní geometrické útvary	25
1.1.5 Axiómy, definice, věty	25
a) Axiómy	25
b) Definice	26
c) Věty.	26
1.2 Nácvik technických čar	33
2. Zásady pravoúhlého promítání	34
2.1 Princip a druhy promítání	34
2.2 Roviny a osy souřadnic; čtvrti	35
2.3 Souřadnice; sdužené průměty bodů	36
2.4 Pravoúhlé průměty přímky; skutečná velikost úsečky	39
2.5 Body na přímce; stopníky; odchylky	43
2.6 Přímka ve zvláštní poloze	46
2.7 Vzájemná poloha dvou přímek	49
2.8 Průměty roviny	52
2.8.1 Určení roviny	52
2.8.2 Stopy roviny	53
2.8.3 Incidence přímky a roviny	54
2.8.4 Hlavní přímky roviny	56
2.8.5 Spádové přímky a odchylky roviny od průměten	58
2.9 Rovina ve zvláštní poloze vzhledem k průmětnám	60
2.10 Vzájemná poloha dvou a tří rovin; průsečnice různoběžných rovin	61

2.11	Přímka a rovina	66
2.12	Třetí průmětna	72
2.12.1	Zavedení třetí průmětny	72
2.12.2	Vzdálenost bodu od roviny	77
2.12.3	Vzdálenost rovnoběžných rovin	77
2.12.4	Průsečnice a úhel rovin rovnoběžných s osou x	78
3.	Průměty rovinných obrazců	80
3.1	Obrazce v promítacích rovinách; sklápění do průmětny	80
3.2	Otáčení obrazce promítací roviny do polohy rovnoběžné s další průmětnou	82
3.3	Otáčení obecné roviny do průmětny; afinita	84
3.4	Skutečná velikost úhlu	91
3.4.1	Úhel různoběžek	91
3.4.2	Úhel mimoběžek	91
3.4.3	Úhel přímky s rovinou	92
3.4.4	Úhel různoběžných rovin	93
3.5	Mnohoúhelník v obecné rovině	93
3.6	Elipsa; průměty kružnice	96
3.6.1	Definice	96
3.6.2	Bodové konstrukce elipsy	98
a)	Ohnisková konstrukce	98
b)	Zahradnická konstrukce	98
3.6.3	Ohniskové (fokální) vlastnosti elipsy; tečna; normála	99
3.6.4	Konstrukce elipsy plynoucí z afinity	101
a)	Trojúhelníková konstrukce	101
b)	Proužková konstrukce	102
3.6.5	Sdružené průměry elipsy; Rytzova konstrukce os	104
3.6.6	Oskulační kružnice elipsy; ovál	108
3.6.7	Kružnice ve zvláštní poloze	110
3.6.8	Kružnice v obecné poloze	112
4.	Průměty jednoduchých těles	114
4.1	Hranoly	114
4.2	Válce	125
4.2.1	Kruhová válcová plocha	125
4.2.2	Rotační válec	126
4.2.3	Quételetova-Dandelinova věta	130
4.3	Jehlany	133
4.3.1	Základní pojmy	133
4.3.2	Sít jehlanu	136
4.3.3	Rovinný řez jehlanu; kolineace	138
4.4	Rotační kužele	142

4.4.1	Hyperbola	142
4.4.2	Parabola	147
4.4.3	Rotační kuželová plocha a rotační kužel	151
4.4.4	Průměty a síť rotačního kužele.	152
4.4.5	Rovinný řez rotační kuželovou plochou	155
4.5	Kulová plocha	162
5.	Základy kosoúhlého a axonometrického promítání.	168
5.1	Kosoúhlé promítání; průměty základních útvarů a jednoduchých těles	168
5.2	Axonometrické promítání	179
5.2.1	Základy pravouhlé axonometrie	179
5.2.2	Průměty kružnice a kulové plochy	185
5.2.3	Zářezová metoda	187
5.2.4	Druhy pravouhlých axonometrií	188
5.2.5	Kosoúhlá axonometrie	189
II. ročník		
6.	Průniky těles	195
6.1	Průsečky přímky se základními tělesy	195
6.1.1	Průsečky přímky s hranolem	197
6.1.2	Průsečky přímky s válcem	200
6.1.3	Průsečky přímky s jehlanem	201
6.1.4	Průsečky přímky s kuzelem	203
6.1.5	Průsečky přímky s koulí	204
6.2	Průnik dvou jehlanů	205
6.3	Průnik dvou hranolů	211
6.4	Průnik jehlanu s hranolem	216
6.5	Průnik dvou kuželů	218
6.6	Průnik dvou válců	222
6.7	Průnik dvou koulí	226
6.8	Průnik koule s válcem nebo s kuzelem	230
7.	Kótované promítání.	237
7.1	Průmět bodu.	238
7.2	Průmět úsečky; skutečná velikost	239
7.2.1	Průmět úsečky	239
7.2.2	Skutečná velikost úsečky	239
7.3	Stupňování přímky; stopník; odchylka; interval.	243
7.3.1	Stupňování přímky	243
7.3.2	Stopník přímky	244

7.3.3	Odchylka přímky	245
7.3.4	Interval přímky	246
7.4	Průmět roviny	249
7.4.1	Hlavní přímky	250
7.4.2	Spádové přímky; spádové měřítko; interval	251
7.4.3	Přímka daného spádu ležící v rovině	253
7.4.4	Přímkou rovinu daného spádu	255
7.5	Průsečnice dvou různoběžných rovin	258
7.6	Průsečík přímky s rovinou	259
7.7	Přímka kolmá k rovině	260
7.8	Jednoduchá tělesa v kótovaném promítání	263
8.	Teoretická řešení střech a okapů	272
8.1	Řešení jednoduchých střech s okapy ve stejné výšce	274
8.2	Zastavěné části, štíty	280
8.3	Odvodnění dvorků	284
9.	Topografické plochy.	290
9.1	Zobrazení zemského povrchu; základní pojmy	290
9.2	Interpolace vrstevnic	291
9.3	Rovinný řez topografickou plochou	294
9.4	Příčný profil, stanovení obzoru pro daný bod	296
9.4.1	Příčný profil	296
9.4.2	Stanovení obzoru pro daný bod	299
9.5	Podélný profil	300
9.6	Křivky na topografické ploše	302
9.7	Vyhledání trasy z daných podmínek; násypy, výkopy pro vodorovnou i stoupající komunikaci	307
9.8	Návrh vodorovné i stoupající komunikace v oblouku.	313